

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 21. Concionator non aduletur, non sit mollis. Symbola de mollibus. Concionator non adulans æstimatur, & est admirationi. De Christo D. S. Joanne B. & aliis. Alia motiva non adulandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Si aliquando arguimus, aut reprehendimus peccata vestra, & vos acriter increpamus; incumbit nobis hoc ex officio, sub poena indignationis aeternae. Et, si non fecerimus; sanguinis vestri in Dei iudicio rei erimus. Unde merito clamabat Propheta Is. 6. *5. va mihi, quia tacui.* S. Thom. Vill. f. 1. D. 2. Quadr.

Officium Apostolicum est, praedicare veritatem. S. Thom. in ep. 2. Cor. Lect. 5.

Dura haec, & austera sunt. Sed quid facias? non licet rerum mutare naturas; & nuntiari aliter veritas non potest, quam virtus ipsa exigit veritatis. Dura haec quidam putant, scio, & satis certus sum. Sed quid facias; nisi duris non itur ad Regnum. - Inter haec quid agant? quibus loquendi à Christo officia mandantur? Deo displicent, si tacent; hominibus, si loquantur. Sed, ut Judaeis Apostoli responderunt Act. 5. 29. *Obedire oportet Deo magis, quam hominibus.* Salvian. l. 3. ad Ecclesiam Catholicam.

§. XXI.

Concionator non aduletur, non fit mollis.

Symbola de mollibus.

Quem, Gen. 40. 2. 16. Vulgata vocat *pistorum magistrum*, Sept. & Philo, nuncupat *principem coquorum*. Philo l. Joseph: quid inter coquos, & medicos, interfit, quis non videt? Si quid ad sanitatem conducit, etiamsi aegrum ingratum videatur, solum magno apparant studio. Illi contra sua via curant, utilia negligunt. Ergo medicis in civitate similes sunt Magistratus, Iudices, Praedicatores; providentes communi salutis, ac securitati. Arcones in Is. 3. Discursu 1.

Deteriores molles Concionatores ipsis nautis, quos legimus Jonæ 1. 5. 6. ad Jonam esse, nè, furentem Dei severitate, dormiret. Hi verò ad Dei fluctus mulcent, & sopiunt. Lacte potant Sifaras Jud. 4. 19. ut ipsa oblivione supplicii trahant in se coedem, & pereant imparati. Erigamus, si pereuntes curare satagimus cum Moysè, non columbam, sed serpentem aeneum, Num. 21. 8. Quæ terrent, medentur; compelle intrare minis; terrore timorem improvisæ mortis incute; peccantes eoque accedere cum fletu ad aegrum, qui tollit peccatum Mundi. Oliva l. 11. Strom. §. Erunt signa.

David autem psallebat manu sua. 1. Reg. 18. 10. Putas, quia convalescet Saul hac arte curatus? imò verò vehementius coepit saevire, & furere. Sanè cithara, & lancea, non bene coalescunt. altera ergo separetur ab altera; aut una alteri permutteretur: qui citharam tenet, hastam vibret; qui verò hastam gestat, pulset citharam. Si David feriat peccantem, & Saul laudet, probè que ferientem; daemon cedet, & Saul revalescet. Poenitens enim blandiri debet medico, non Medicus languido. Certè, si David psallat, Saul saeviet: non enim hoc genus demoniorum deliciis fugatur. Cinere, sacco, vulnere, scelus extruditur. Rarò benè curantur Magna-

Polyanth. Sacr. Tom. I.

tes: quia, qui eos sanat, canit, non ferit. Oliva l. 10. Strom. hic.

Va, qui confuunt pulvillus. Ezech. 13. 18. Cum aliquis aptus moribus populi, ut placeat eis, quibus aures pruriunt, loquitur, quæ gratanter accipiunt; loquitur, quæ vicina sunt voluptati: talis magister confuit cervicalia sub omni cubito manûs. Origenes hom. 2. hic.

Ad hoc pulvillus ponitur, ut melius quiescamus, Quisquis ergo malè agentibus adulatur, pulvillum sub capite vel cubito jacentis ponit; ut, qui corripit ex culpa debuerat, in eo fultus laudibus molliter quiescat. S. Greg. 18. mor. c. 3.

Verba sapientum sicut stimuli, & quasi clavi in alium defixi. Eccl. 12. 11. In quem locum S. Greg. hom. 6. in Evang. clavis, ac stimulis, sapientum verba comparantur: quia culpas delinquentium nesciunt palpare, sed pungerè.

Es eis quasi carmen musicum, quod suavi, dulcis, sono canitur: & audiunt verba tua, & non faciunt ea. Ezech. 33. 32. S. Hieronymus in praefat. lib. 5. ad Gal. ait, hoc multis Praedicatoribus convenire. Mendoza in 1. Reg. 3.

Dic ut lapides &c. Matth. 4. 3. Moraliter: diabolus persuadet Praedicatori, ut doceat lapides, id est, comminationes emolire, propter temporale emolumentum. Modò enim verbi sunt in panes; nec invenitur lapis, quò projiciatur peccator. Hugo Card. hic.

Concionator non - adulans aestimatur, & est admirationi. De Christo Domino.

Tristitia multa pro suggestu dixerat Christus: Matth. 22. 13. poenam non vestitum nuptiali: de virginitate, de castitate, multa praemiserat; & subdit tamen Matth. 4. 33. *& audientes turba mirabantur in doctrina ejus.* Pinna in Eccl. c. 4. Ethol. 57.

Stupebant super doctrina ejus. Marci 1. 22. Quid stupent? nonne ex Hebraea Schola multi probatae sapientiae, & eloquentiae, unum pro omnibus Gamaliele nomine, de quo Act. 5. 34. Cur non stupent Gamaliele scientie differente, sed Christo vel modicè docente? Addit Marcus ib. *erat enim docens quasi potestatem habens.* Quod Victor Antioch. ita explicat: non loquebatur ad gratiam; nec auditorum laudes captabat. Sciebant eum adulatoribus durum esse; quibus blandè alloquentibus Matth. 22. 16. *Magister scimus &c.* ille durè respondet v. 18. *quid mentatis hypocrisis?* Sciebat demonem malè adulantem, cum proclamaret Marci 1. 24. *Jesus Nazarene!* à Christo rejectum silentio imperatò: *obmutescè.* Inde stupebant super doctrina ejus. Velloso in Judith. 2. Cur stupebant? quia non loquebatur ad gratiam, neque ulli prorsus adulabatur; nec auditorum laudes captabat: sed erat sermo ejus in potestate: hortabatur enim non ad quævis promittendè, sed ad coelestia, & animæ salutaria; perfidisque, ac obstinatis peccatori-

R r bus

bus impeterritè supplicia comminabatur. Vi-
gor Antioch. hic.

De S. Joanne Baptistâ & aliis.

Joseph utriusque servi Pharaonis somnium interpretatur; & alterum in crucem agendum prædicit, alterum in pristinam dignitatem evehendum. Quomodo ostendit hæc vera esse? nunquid non Dei est interpretatio? Hæc non semper læta prædicit, sed quandoque tristia. Nec tamen iratus fuit pistorum magister, quòd illi tristia prædixerit. Non ergo credat Concionator, odium auditorum se subiturum, si acriter pungat. Pinna in Eccl. 4. Ethol. 57.

Vos estis sal terra. Matth. 5. 13. Sal ingratus non est ob mordacitatem; imò ob hoc maximè expetitur: Ergo tu, cujus curæ commissum est, populi crimina carpere; instar salis morde: ob hoc vel unum maximè populum in conciones attrahas. Pinna in Eccl. Ethol. 56.

Et interrogabans eum turba. Luc. 3. 10. En, Joannes, cum auditores suos genimina viperarum appellasset, cum eis divinam impendere securim clamaret; mox à turba, publicanis, militibus, convenitur; ejusque rogatur sententia de recto ad cœlum calle. Hæc vera benevolentia, Prædicatore digna est; quam ab auditoribus non laudes extorquent, sed minæ. Et sanè hoc sibi Concionator persuadeat: tum magnificandum se ab auditoribus; non cum eos palpaverit, sed cum eorum vulnera secuerit. Ol. l. 13. Stromat. hic.

Alia motiva non adulandi.

Verba sapientium sicut stimuli. Eccl. 12. 11. Notandum, quòd dicuntur verba sapientum pungere, non palpare, nec molli manu attrahere lasciviam; sed errantibus, & tardis, penitentia dolores, & vulnus, infigere. Si cujus ergo sermo non pungit, sed oblectationem facit audientibus, iste non est sermo sapiens. S. Hier. Corn. hic.

Vos estis sal terra. Matth. 5. 13. Comparat Deus Concionatores non cum melle, sed sale. Non adulare; sed argue, increpa; non quare gratiam, sed animas hominum. Diez. Præl. Conc.

Durissime videor, quia non blandior; quòd metum incutio, quòd amico cupio initium sapientia? sic mihi contingat semper beare amicos, id est, terrendo salubriter, non adulando fallaciter. S. Bern. ep. 9.

Rex iste, (Christus) nemini blanditur; sed sunt stimuli, & quasi clavi in altum defixi. Ità recta sunt verba ejus; ut judicet, & probet eos, qui regnò suo digni habeantur. Hoc itidem, ejus exemplò, faciendum est cunctis regni ejus adjutoribus; ut videlicet nemini adulentur, delectati numerò discipulorum; sed prædicent illis dura, & aspera, per quæ itur ad Deum. S. Rupert. in Evang. c. 19.

§. XXII.

Concionator non respiciat personas.

Num. I.

Figure, & Symbola.

Qui facis Angelos tuos spiritus, & ministros tuos ignem urentem. Psalm. 103. 4. De igne Aufonius: ignis natura semper urere, & æquali vi cedros, ac pinos, inflammare. Nec fumarii pastorum vilitate abstrahitur, nec regii camini sublimitate allicitur. Dic idem de sole, luna, sale &c. Escob. t. 3. Coll. Chr. Obs. 4.

Qui emittis fontes in convallibus. Pf. 103. 10. Convalles humilitatem significant, quæ nunquam sine fonte gratia est. Non est autem insolens; ut, qui montes sunt propter S. Spiritus altitudinem, convalles sint, propter sui Spiritus humilitatem. S. Prosper hic.

Ad alligandos reges eorum in compedibus. Pf. 149. 8. En murus concionatoris, injicere manicas, & compedes, & alligare etiam reges, & principes viros; nec consulentibus respondere omnia licere. Marci 6. 18. *Non licet tibi, Sit vox clamantis.* Luc. 3. 4. Vox ad omnes æqualiter pervenit; & quidem magis ad viciniores concionatori. Vox item sine carne, & corpore: non dolet percussa, nec percuti potest; non audit, sed auditur. Pinna in Ecclesiasticum Ethol. 127.

Quasi tuba exalta vocem tuam. II. 58. 1. Sicut tuba in castris omnes compellit, omniumque auribus instrepat, tam Ducis, quam militis; tam principis, quam gregarii, aut lixa: ità vox Concionatoris in Ecclesia adversus omnes exclamare, magnos & parvos compellare; principes, & plebem, ad penitentiam vocare, vitis que omnium, sine ullò discrimine, bellum indicere debet. Bess. D. 2. adv.

Qui sunt isti, qui ut nubes volant? II. 60. 8. Patres per hos, Concionatores intelligunt; quos idè nubibus comparatos ajunt: quòd, sicut nubes, dum aquam è terra, & mari, exfugunt; dum plenæ fuerint, eandem hinc, & illinc, sine ullò discrimine effundunt; nequaquam anxie, utrum in principis alicujus, aut agricolæ, agrum ea decidat: ità nubes illæ supernaturales Ecclesie, verbò Dei turgidæ; dum sanctum, & benedictum Evangelii liquorem effundunt; promiscuè illum, sine ullò respectu, aut exceptione, tam in pauperis, quam divitis, animam emittere debent. Bess. ut supra.

Mittam eis multos venatores; & venabuntur eos de omni monte, & de omni colle. Jer. 16. 16. Sicut venator nulli animali parci; sed nullum laborem subterfugit; modò ut lepuleculum, modò ut vulpem, aliàs cervum, aliàs aprum, aut lupum, vel aliam feram, comprehendat: ità Concionator modò agricolam simplicem, & instar leporis meticulosum; modò caudicum instar vulpis astutum; modò, lupos, & apros, depulatores illos provinciarum; modò cervos ge-
ges